

УДК 327(477)

DOI: <https://doi.org/10.30970/PPS.2022.42.27>

ДО ПИТАННЯ ПРО ДИПЛОМАТІЮ І МІЖПАРЛАМЕНТСЬКІ ЗВ'ЯЗКИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ШИРОКОМАСШТАБНОЇ АГРЕСІЇ РФ

Ірина Дудко

*Київський національний університет імені Тараса Шевченка,
Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби
вул. Антона Цедіка 20, 02000, м. Київ, Україна*

Метою статті є визначення напрямів дипломатії і міжнародних зв'язків Верховної Ради України в умовах широкомасштабної агресії РФ з окресленням перспектив активізації діяльності парламентських інститутів та акторів у зазначеній сфері. В статті окреслено формат парламентської дипломатії Верховної Ради України, що реалізується або у вимірі індивідуальних впливів парламентарів (представництво керівних осіб, експертна, консультативна діяльність) або у вимірі двосторонніх та багатосторонніх відносин. На двосторонній основі парламентська дипломатія здійснюється через механізми взаємодії парламентаріїв двох країн в рамках парламентських груп дружби, комісій, комітетів та асамблей, які здебільшого доповнюють політичне та міждержавне співробітництво двох держав. Багатосторонній вимір реалізується через діяльність постійних делегацій національного парламенту в рамках міжнародних парламентських організацій або діяльності парламентаріїв національних парламентів в рамках глобальних мереж взаємодій парламентаріїв.

Авторка статті розглядає конкретні практичні напрями реалізації дипломатії і міжнародних зв'язків Верховної Ради України в умовах широкомасштабної агресії РФ, окреслює можливості залучення додаткових ресурсів на посилення ролі парламенту в системі міжнародних відносин. Серед таких – поширення представництва постійнодіючих делегацій Верховної Ради в міжнародних парламентських інституціях новітнього формату як додаткової платформи міжпарламентських зв'язків; активна репрезентація позицій парламентаріїв, парламентських груп, постійнодіючих парламентських делегацій на рівні ЗМІ з метою комунікації та донесення до вітчизняного і зарубіжного суспільств потреб й інтересів України в умовах війни з РФ; посилення міжінституційної координації Верховної Ради України з громадянським суспільством і науковим середовищем як платформи конкретизованого осмислення завдань дипломатії і міжнародної діяльності Верховної Ради та перетворення парламенту на суб'єкта міжнародної політики, здатного ефективно вирішувати найбільш гострі проблеми сучасних державотворчих процесів в Україні.

Ключові слова: Верховна Рада України, парламентська дипломатія, міжнародна діяльність, ресурси посилення міжпарламентських впливів.

Дипломатичний фронт набув в умовах широкомасштабної агресії Росії не менш вагомого значення, ніж воєнний, оскільки саме дипломатія у її офіційному (державному) й неофіційному (публічному) вимірі забезпечує формування і зміцнення антиросійської коаліції на міжнародному рівні, реалізацію фінансової, військової підтримки України, продовження й поглиблення санкційної політики щодо Росії як курсу, що безпосередньо впливає на здатність Збройних сил України й українського народу в цілому протистояти ворогові. Впливовим суб'єктом реалізації міжнародної діяльності України, поряд з Міністерством закордонних справ України, Президентом України, є Верховна Рада України, наділена, низкою законодавчих, ратифікаційних, контрольних, бюджетно-регулюючих, представницьких функцій у сфері міжнародної діяльності країни.

Найважливішими документами, що сформували політико-правові й інституційні засади дипломатичної і міжнародної діяльності України є Конституція України, інші документи правового характеру, зокрема, Регламент Верховної Ради України, Закон України «Про Комітети Верховної Ради України», Закон України «Про статус народних депутатів України», Положення про депутатські групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з іноземними державами... [1–5], що визначили статусність та значний ресурсний потенціал Верховної Ради на міжнародній арені. Так, за останні тридцять років парламентська дипломатія набула високої ваги, окреслила багатомірні формати взаємодії з іншими суб'єктами міжнародних відносин. Значимість парламентської дипломатії зросла через важливість подальшого розвитку та захисту універсальних норм міжнародного права, прагнення до утвердження миру та безпеки, захисту суверенітету кожної окремої держави, демократії, верховенства права та прав людини у світі.

Широкомасштабна агресія Росії як виклик глобального рівня, в епіцентрі якого опинилась Україна, стала поштовхом для подальшої активізації зовнішньої політики Верховної Ради і її невід'ємної складової – міжпарламентської дипломатії. Як зазначив з цього приводу Голова Верховної Ради України Р. Стефанчук, «Україна бореться на багатьох фронтах, і парламентський не є винятком... Парламент України активно працює у сфері парламентської дипломатії, щоби заручитися підтримкою парламентаріїв з усього світу та спонукати їх до дій» [6].

Зазначене зумовлює науковий інтерес до дипломатії і міжнародної діяльності Верховної Ради України як частини загальнодержавної політики, від сутності і напрямів реалізації якої на сьогодні значною мірою залежить потенціал країни на здійснення опору агресору. Важливо визнати, що попри надзвичайно високу активність дослідників щодо розгляду різних напрямів діяльності Верховної Ради України, дипломатія і сфера міжнародних відносин парламенту (за виключенням декількох напрацювань науковців [7–11].) не стали предметом детального дослідження при актуальності проблематики у зазначеній сфері.

Метою статті є визначення напрямів дипломатії і міжнародних зв'язків Верховної Ради України в умовах широкомасштабної агресії РФ з окресленням перспектив активізації діяльності парламентських інститутів та акторів у зазначеній сфері. Для реалізації поставленої мети в статті використані наступні методи наукового аналізу: метод описативного політичного аналізу для визначення сутності та напрямів міжнародної діяльності Верховної Ради України; метод системного аналізу, що передбачає включення до поля зору в якості суб'єктів міжнародної парламентської діяльності відповідно до політико-правових засад як індивідуальних суб'єктів, так і інститутів Верховної Ради України; метод прогнозування, що дозволяє визначити перспективні кроки активізації дипломатії і міжнародної діяльності відповідно до потенціалу і можливих перспектив розвитку Верховної Ради України в умовах російської агресії.

Зупиняючись на цьому питанні О. Корнієнко, Перший заступник Голови ВР України зазначив, що Верховна Рада України залучає весь арсенал міжпарламентських зв'язків у боротьбі з російською агресією... Він уточнив, що народні депутати України працюють над переговорами консультативно у складах груп та підгруп, здійснюють функції радників... [12]. Такі підходи відображають сформований в цілому формат парламентської дипломатії Верховної Ради України, що реалізується або у вимірі індивідуальних впливів парламентарів (представництво керівних осіб, експертна, консультативна діяльність) або у вимірі двосторонніх та багатосторонніх відносин. На двосторонній основі парламентська дипломатія здійснюється через механізми взаємодії парламентаріїв двох країн в рамках парламентських груп дружби, комісій, комітетів та асамблей, які здебільшого доповнюють

політичне та міжурядове співробітництво двох держав. Багатосторонній вимір реалізується через діяльність постійних делегацій національного парламенту в рамках міжнародних парламентських організацій або діяльності парламентаріїв національних парламентів в рамках глобальних мереж взаємодій парламентаріїв [13].

Так, надзвичайно вагомого впливу серед напрямів дипломатичної діяльності Верховної Ради України в умовах війни з Росією набули звернення очільників Парламенту (Голови, його заступників) до парламентів, спікерів парламентів зарубіжних країн, двосторонні і багатосторонні міжпарламентські зустрічі з метою формування антиросійської коаліції, роз'яснення позиції й потреб України у протистоянні з ворогом. Значну роль у формуванні антиросійської коаліції на підтримку України через зміцнення міжпарламентських зв'язків відігрів й Президент України В. Зеленський, якому конституційно належить особлива роль в реалізації зовнішньополітичного курсу держави. Від початку широкомасштабної агресії РФ В. Зеленський провів десятки виступів і звернень у форматі відеоконференції перед світовими парламентами з метою забезпечення підтримки України з боку світової спільноти. Як приклад – дані про виступи Президента тільки за останню декаду березня 2022 р.

20.03. – Промова Президента України Володимира Зеленського в Кнесеті.

22.03. – Президент України Володимир Зеленський звернувся до палати депутатів Італії.

23.03. – Президент України Володимир Зеленський виступив перед парламентом Японії.

23.03. – Промова Президента України на спільному зібранні Сенату, Національних зборів Французької Республіки та Ради міста Парижа.

24.03. – Промова Президента України у Риксдагу Швеції.

24.03. – Звернення Президента України Володимира Зеленського до учасників саміту «Групи семи».

24.03. – Президент України провів зустріч з головами парламентів Литви, Латвії та Естонії, які приїхали до Києва.

25.03. – Промова Президента України Володимира Зеленського на засіданні Європейської ради.

31.03. – Промова Президента України Володимира Зеленського в парламенті Австралії... [14–22].

Важливу роль у формуванні й реалізації зовнішньої дипломатії Парламенту України в умовах війни відіграють, своєю чергою, комітети Верховної Ради – комітет з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, комітет з питань інтеграції України до ЄС, комітет з питань економічного розвитку, комітет з питань прав людини, інші, в арсеналі діяльності яких – спільні зустрічі з парламентарями інших країн, звернення до світової спільноти із закликами військової підтримки України, надання економічної допомоги (у тому числі щодо відродження зруйнованих територій України), розслідування злочинів окупантів на теренах України, протидії інформаційній агресії РФ тощо. Особливо помітними в аспекті зазначеного набувають спільні заяви низки комітетів, на кшталт, Звернення від 28.04.2022 р. членів Комітетів Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу, з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва, з питань гуманітарної та інформаційної політики до національних парламентів держав-членів ЄС та НАТО, до Європейського Парламенту, парламентських асамблей Ради Європи, НАТО, ОБСЄ, та Міжпарламентського союзу у справі спільної стратегії на протидію дезінформації, пропаганді, маніпуляціям та інформаційному тероризму з боку РФ як щодо України, так і світової спільноти [23].

Вагомого значення у налагодженні й зміцненні міжпарламентських зв'язків Верховної Ради від початку вторгнення Росії набувають й візити (делегації) парламентарів України, орієнтовані на зустрічі із колегами провідних світових держав, представниками ЗМІ, громадськими організаціями, українською діаспорою за кордоном з метою розповісти про реальну картину російської війни в Україні, відпрацювати спільну стратегію для активної військової та гуманітарної підтримки України. Як приклад, візит української парламентської делегації до США наприкінці березня 2022 р., що включав зустрічі із конгресменами обох партій, представниками урядових структур, громадськістю, польськими колегами задля відпрацювання спільної стратегії для активної та негайної військової підтримки для України [24].

Особливу роль у зазначеному напрямі під час російської агресії відіграє й діяльність постійнодіючих делегацій Верховної Ради у міжнародних парламентських інституціях, надзвичайно вагомим результатом якої стало прийняття низки міжнародних резолюцій як платформи підтримки України з боку світової спільноти.

На рівні ООН. З ініціативи представника української делегації в РБ ООН – скликання Надзвичайної спеціальної сесії Генеральної Асамблеї ООН з прийняттям резолюцій на підтримку України – резолюції «Агресія проти України» від 02.03.2022 [25] та резолюції «Гуманітарні наслідки агресії проти України» від 24.03.2022 [26].

На рівні Міжпарламентського Союзу. Ухвалення 23.03.2022. на 144-й Асамблеї Міжнародного Союзу резолюції «Мирне врегулювання ситуації з війною в Україні з дотриманням міжнародного права, Статуту Організації Об'єднаних Націй та збереженням територіальної цілісності» у якій, зокрема, було визнано, що Росія розпочала повномасштабний військовий напад на Україну 24 лютого 2022 року.

В резолюції Міжпарламентський Союз визначає війну в Україні, як таку, що загрожує довготривалому миру та безпеці європейського регіону, що має ширші наслідки для глобальної безпеки та засуджує застосування Росією сили проти України, що й досі триває, як порушення статті 2(4) Статуту Організації Об'єднаних Націй, серед інших – принципу суверенітету та територіальної цілісності, визнаного усіма державами-членами ООН [27].

На рівні ПАРЄ. Прийняття 15.03.2022 р. резолюції щодо виключення Росії з Ради Європи. В резолюції було підтримано більшість пропозицій та поправок української делегації: чітко визначено повну несумісність Росії з Радою Європи, заявлено про можливість створення окремого трибуналу щодо РФ, визначено необхідність надання Україні країнами-членами Ради Європи усієї можливої допомоги, а не лише гуманітарної підтримки [28].

На рівні Парламентської Асамблеї НАТО. Прийняття Декларації від 21.05.2022 р. із закликком урядам країн-членів Альянсу здійснити конкретні наступні кроки щодо просування України до членства в НАТО та посилити протидію Росії. Як зазначив Голова Постійної Делегації України у Парламентській Асамблеї НАТО Єгор Чернев, усі основні правки від української делегації було враховано: «Зрештою нам вдалося домогтися найбільш жорсткої декларації за весь час існування Асамблеї» [29].

Отже, якщо узагальнити в певному обсязі інформацію щодо напрямів міжнародної діяльності Верховної Ради України, не можна не визнати значний потенціал парламенту в реалізації дипломатії на захист інтересів України в умовах агресії РФ. Якщо в традиційному вимірі парламентська дипломатія найчастіше сприймалась як напрямок міжнародної діяльності на підтримку роботи зовнішньополітичного відомства країни, активізація цієї діяльності в умовах воєнного стану окреслила принципово нові позиції Верховної Ради України як ефективного механізму реалізації зовнішньополітичних пріоритетів держави. Специфікою парламентської дипломатії при цьому стає її багатовимірна спрямованість – реалізація завдань зовнішньої політики як через офіційні (інституційні), так і менш

формалізовані канали, зокрема, неформальні зв'язки між парламентаріями з різних країн, що дозволяють покращити політичну комунікацію, дієві зв'язки між окремими державами або групами держав при вирішенні гострих міжнародних завдань.

Зазначений потенціал, втім, не виключає необхідності поширення ресурсних можливостей парламенту України впливати на міжнародні відносини. Так, аналітики відмічають наступні напрями подальшої активізації дипломатії й міжнародних зв'язків Верховної Ради України. Серед таких, зокрема, – поширення представництва постійнодіючих делегацій Верховної Ради в міжнародних парламентських інституціях як додаткової платформи міжпарламентських зв'язків.

Показово, що зростання авторитету України в міжнародних відносинах з урахуванням місії українського суспільства на захист загальноєвропейських ціннісних орієнтирів через опір агресору утворило сприятливі умови для досягнення членства в загальноєвропейських міжнародних парламентських об'єднаннях. Як приклад, офіційна пропозиція Верховній Раді приєднатися до APF – Парламентської Асамблеї Франкофонії [30], що є свідченням визнання ролі України у міжнародному співтоваристві та ролі українського парламенту у розбудові міжпарламентських відносин з урахуванням специфіки різних народів і культур. Як перспектива – залучення делегацій Верховної ради України до міжнародних парламентських платформ, таких як транснаціональна мережа членів парламентів «Парламентарі за глобальні дії»¹ та «Глобальний Форум Парламентарів за оцінювання»², орієнтованих на реалізацію традиційних та інноваційних форм міжпарламентської діяльності.

Вартим уваги у вимірі міжпарламентської діяльності Верховної Ради України є й активізація діяльності в рамках регіональних платформ, наприклад, Балтійської асамблеї, Північної ради, Асамблеї держав Вишеградської четвірки, а також Організації ісламських держав у якості спостерігача [13] як напряму додаткових можливостей на реалізацію завдань зовнішньої політики і дипломатії, обміну кращими практиками міжпарламентської діяльності в умовах протистояння агресору.

Важливого значення в аспекті ролі Верховної Ради в системі дипломатичних впливів України має також більш активна репрезентація позицій парламентаріїв, парламентських груп, постійнодіючих парламентських делегацій, зокрема, на рівні ЗМІ з метою комунікації та донесення до вітчизняного і зарубіжного суспільств потреб й інтересів України в умовах війни з РФ.

Серед напрямів подальшого вдосконалення дипломатичної і міжпарламентської діяльності Верховної Ради України – посилення міжінституційної координації з громадянським суспільством, активно залученим на сьогодні до подій воєнного часу. Так, включення, зокрема, до складу парламентських делегацій, поряд з парламентаріями, представників громадянського суспільства – творчої і наукової еліти, представників волонтерського руху, громадських інституцій – матиме конструктивний вплив на встановлення взаємовідносин з громадськістю зарубіжних країн, більш чіткого розуміння на міжнародному рівні стратегії спільних дій на протидію агресору.

---

1 «Парламентарі за глобальні дії» (PGA) – некомерційна, міжнародна мережа законодавців-членів парламентів, яка проводить інформаційну роботу та сприяє діяльності парламентарів в усіх регіонах світу для захисту прав людини, верховенства закону, демократії, безпеки людини. Мережа була сформована приблизно в 1978 році як організація «Парламентарі за світовий порядок», що висунула низку ініціатив, направлених на просування демократії, миру, справедливості та розвитку в усьому світі. Платформа PGA полягає в тому, щоб «сприяти утворенню заснованого на правилах міжнародного порядку для більш справедливого, безпечного та демократичного світу».

2 «Глобальний Форум Парламентарів за оцінювання» – міжнародне об'єднання парламентарів, утворене 2014 р. з метою аналізу ефективності роботи парламентів світу та провадження парламентських реформ для покращення ефективності їх діяльності.

Значну роль в аспекті зазначеного має й тісна взаємодія парламентаріїв, парламентських інститутів з науковим середовищем як шляху об'єктивного осмислення напрямів діяльності Верховної Ради України, включно зі сферою дипломатії і міжнародних відносин як складової загального курсу держави в умовах російсько-української війни.

Дипломатія і міжнародна діяльність Верховної Ради України на сьогодні довела свою спроможність впливати на перебіг подій, пов'язаних з опором українського народу широкомасштабній агресії з боку РФ. Політико-правові засади і традиція дипломатичної діяльності Верховної Ради визначили як основні напрями, так і перспективи впливів парламенту на систему міжнародних відносин, де в колі головних завдань залишається формування і підтримка антиросійської коаліції, надання Україні фінансової, військової допомоги, реалізація і посилення санкційної політики на послаблення агресора. На порядку денному при цьому – можливість залучення до дипломатичної діяльності Верховної Ради України додаткових ресурсів як шляхів активізації міжнародних зв'язків, перетворення парламенту на суб'єкта міжнародної політики, здатного ефективно вирішувати найбільш гострі проблеми сучасних державотворчих процесів в Україні.

Список використаної літератури

1. Конституція України. Із змінами, внесеними згідно із Законом № 27-IX від 03.09.2019. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2019, № 38, ст. 160.
2. Про Регламент Верховної Ради України : Закон України. Документ 1861-VI, чинний, поточна редакція від 20.05.2022, підстава – 2259-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1861-17#Text>
3. Про Комітети Верховної Ради України : Закон України. Документ 116/95-ВР, чинний, поточна редакція від 13.02.2022, підстава – 1971-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/116/95-%E2%F0#Text>
4. Про статус народних депутатів України : Закон України. Документ 2790-XII, чинний, поточна редакція від 20.05.2022, підстава – 2259-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2790-12#Text>
5. Положення про депутатські групи Верховної Ради України з міжпарламентських зв'язків з іноземними державами. URL: https://komzak.rada.gov.ua/news/grup_dru/polozhen_dgr/72588.html
6. Руслан Стефанчук: Верховна Рада України вдячна тим, хто стоїть пліч-о-пліч з Україною. *Голос України*. 2022. 29 квітня. URL: <http://www.golos.com.ua/article/359292URL>
7. Мігальчан І. Міжнародна діяльність Верховної Ради України четвертого скликання в контексті розвитку світового парламентаризму. *Етнічна історія народів Європи*. 2016. № 48. С. 127–132. URL: <http://ethnic.history.univ.kiev.ua/data/2016/48/articles/18.pdf>
8. Пацкан В. Міжпарламентське співробітництво Верховної Ради України та його роль у забезпеченні прав і свобод людини і громадянина. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2014. № 6. С. 144–151. URL: http://www.ndiiv.org.ua/Files2/2014_6/18.pdf
9. Сарган О. Зоанішньополітична функція Верховної Ради України: історико-правовий аналіз. *Наукові записки. Юридичні науки*. Том 53 С. 56–59. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7112/Sarhan_Zovnishnopolitychna_funktsiia_Verkhovnoi_Rady_Ukrainy.pdf
10. Словська І. Є. *Зовнішньополітична діяльність Верховної ради України*. URL: <http://dspace.onua.edu.ua/handle/11300/3500>
11. Чалих С. Вектори діяльності апарату Верховної Ради України. *Державне управління та місцеве самоврядування*. 2019. Вип. 2(41) С. 129–135. URL: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2019/2019_02\(41\)/18.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2019/2019_02(41)/18.pdf)

12. Олександр Корнієнко: Верховна Рада України залучає весь арсенал міжпарламентських зв'язків у боротьбі з російською агресією. *Прес-служба Апарату Верховної Ради України*. Опубліковано 28 березня 2022. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Top-povyna/221020.html>
13. Максак Г. Парламентський вимір діяльності міжнародних організацій. *Портал зовнішньої політики*. URL: <http://fpp.com.ua/topic/parlamentskyj-vymir-diyalnosti-mizhnarodnyh-organizatsij/>
14. Промова Президента України Володимира Зеленського в Кнесеті. Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-kneseti-73701>
15. Президент України Володимир Зеленський звернувся до палати депутатів Італії. Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-palati-d-73733>
16. Президент України Володимир Зеленський виступив перед парламентом Японії. Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-parlamen-7376923.03>
17. Промова Президента України на спільному зібранні Сенату, Національних зборів Французької Республіки та Ради міста Парижа. Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-na-spilnomu-zibranni-senatu-naci-73773>
18. Промова Президента України у Риксдагу Швеції. Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-u-riksdagu-shveciyi-73793>
19. Звернення Президента України Володимира Зеленського до учасників саміту «Групи семи». Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/videos/zvernennya-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-do-ucha-2225>
20. Президент України провів зустріч з головами парламентів Литви, Латвії та Естонії, які приїхали до Києва. Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/prezident-ukrayini-proviv-zustrich-z-golovami-parlamentiv-li-73805>
21. Промова Президента України Володимира Зеленського на засіданні Європейської ради. Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/videos/promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-na-zasidan-2229>
22. Промова Президента України Володимира Зеленського в парламенті Австралії. Президент України Володимир Зеленський. *Офіційне інтернет-представництво*. URL: <https://www.president.gov.ua/news/promova-prezidenta-ukrayini-volodimira-zelenskogo-v-parlamen-73993>
23. Спільне рішення Комітетів Верховної Ради України з питань інтеграції України до Європейського Союзу, з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва і з питань гуманітарної та інформаційної політики. *Інформаційне управління*. Опубліковано 03 травня 2022. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/222456.html>
24. Використовуємо м'яку силу на максимум. *Голос України*. 2022. 29 березня. № 70. URL: [file:///C:/Users/admin/Downloads/290322%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/admin/Downloads/290322%20(1).pdf)
25. Агресія проти України: Резолюція Генасамблеї ООН. Повний текст. 02.03.2022. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-world/3418304-agresia-proti-ukraini-rezolucia-genasamblei-oon.html>

26. Гуманітарні наслідки агресії проти України. Резолюція ES-11/2, прийнята Генеральною Асамблеєю Об'єднаних Націй. 24.03.2022 URL: <https://ips.ligazakon.net/document/MU22005>
27. Міжпарламентський Союз засуджує війну Росії проти України. *Інформаційне управління*. Опубліковано 23 березня 2022. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/220778.html>
28. Російська Федерація більше не може бути державою-членом Ради Європи, вважає ПАРЄ. ПАРЄ. Страсбург. 15 березня 2022. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/-/the-russian-federation-can-no-longer-be-a-member-state-of-the-council-of-europe-pace-says>
29. ПА НАТО ухвалила декларацію про підтримку євроатлантичного курсу України. URL: <https://armyinform.com.ua/2022/05/31/pa-nato-uhvalyla-deklaracziyu-pro-pidtrymku-uevroatlantychnogo-kursu-ukrayiny-ta-protydiyu-rosijskij-agresiyi/>
30. Руслан Стефанчук: Україні запропоновано приєднатися до Парламентської Асамблеї Франкофонії. *Голос України*. 2022. 5 квітня. № 77. URL: <http://www.golos.com.ua/politics/42610>

TO THE QUESTION OF DIPLOMACY AND INTERPARLIAMENT RELATIONS OF THE VERKHOVNA RADA OF UKRAINE UNDER THE LARGE-SCALE AGGRESSION OF THE RUSSIAN FEDERATION

Iryna Dudko

*Taras Shevchenko National University of Kyiv,
Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service
Antona Tsedika str., 20, 02000, Kyiv, Ukraine*

The article is aimed at defining the directions of diplomacy and international relations of the Verkhovna Rada of Ukraine in the context of large-scale aggression of the Russian Federation with the outlining of the prospects for intensifying the activities of parliamentary institutions and actors in this area. The article outlines the format of parliamentary diplomacy of the Verkhovna Rada of Ukraine, which is implemented either in the terms of individual influences of parliamentarians (representation of senior officials, expert, advisory activities) or in the dimension of bilateral and multilateral relations. On a bilateral basis, parliamentary diplomacy is carried out through the mechanisms of interaction between parliamentarians of the two countries within the framework of parliamentary friendship groups, commissions, committees and assemblies, which mostly complement political and intergovernmental cooperation between the two states. The multilateral dimension is realized through the activities of permanent delegations of the national parliament within the framework of international parliamentary organizations or the activities of parliamentarians of national parliaments within the framework of global networks of interactions of parliamentarians.

The authoress of the article outlines specific practical directions for the implementation of diplomacy and international relations of the Verkhovna Rada of Ukraine under the large-scale aggression of the Russian Federation, outlines the possibility of attracting additional resources to strengthen the role of parliament in the system of international relations.

Among them is the spreading of the representation of permanent delegations of the Verkhovna Rada in international parliamentary institutions of the newest format as an additional platform for interparliamentary relations; active representation of the positions of parliamentarians, parliamentary groups, permanent parliamentary delegations at the media level in order to communicate and convey to the domestic and foreign society the needs and interests of Ukraine under the war with the Russian Federation; strengthening the inter-institute coordination of the Verkhovna Rada of Ukraine with civil society and the scientific environment as a platform for specific understanding of the tasks of diplomacy and international activities of the Verkhovna Rada and the transformation of Parliament into a subject of international policy capable of effectively solving the most acute problems of modern state-building processes in Ukraine.

Key words: Verkhovna Rada of Ukraine, parliamentary diplomacy, international activities, resources of strengthening interparliamentary influences.